31992L0051

L 209/25 *ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ* 24.7.1992

ДИРЕКТИВА 92/51/ЕИО НА СЪВЕТА
от 18 юни 1992 година
относно втора обща система за признаване на професионално образование и обучение за допълнение на Директива 89/48/ЕИО

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност, и по-специално членове 49, 57, параграф 1 и член 66 от него,

като взе предвид предложението на Комисията [1],

в сътрудничество с Европейския парламент [2],

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет [3],

(1) като има предвид, че по силата на член 8а от Договора, вътрешният пазар представлява пространство без вътрешни граници и че в съответствие с член 3, буква в) от Договора, премахването на пречките между държавите-членки пред свободното движение на хора и услуги представлява една от целите на Общността; като има предвид, че в частност за гражданите на държавите-членки то включва възможността да упражняват професия в качеството им на самостоятелно заети или заети лица в държава-членка, различна от тази, в която са придобили своите професионални квалификации;

(2) като има предвид, че за професиите, за чието упражняване Общността не е определила минималното равнище на необходимата квалификация, държавите-членки си запазват правото да определят това равнище, за да се съхрани качеството на предоставяните услуги на тяхна територия; че въпреки това те не могат, без да не нарушават задълженията си по членове 5, 48, 52 и 59 от Договора, да задължат гражданин на държава-членка да придобие квалификации, които те обикновено определят, като ги сравняват с придобиваните в рамките на тяхната национална образователна система, докато заинтересованото лице вече е придобило изцяло или отчасти тези квалификации в друга държава-членка; като има предвид, че поради това всяка приемаща държава-членка е длъжна да отчита квалификациите, придобити в друга държава-членка и да прецени дали те съответстват на изискваните от нея;

(3) като има предвид, че Директива 89/48/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 г. относно обща система за признаване на дипломите за висше образование, издадени след завършване на професионално образование и обучение с минимална продължителност от три години [4], допринася за спазването на тези задължения; като има предвид, че тя се ограничава само до висше образование;

(4) като има предвид, че с оглед да се улесни упражняването на всички професионални дейности, подчинявани в приемащата държава-членка на завършено обучение на определено равнище, е уместно да се установи втора обща система, която да допълва първата;

(5) като има предвид, че общата допълнителна система трябва да се основава на същите принципи и да съдържа, *mutatis mutandis*, същите правила като първоначалната обща система;

(6) като има предвид, че настоящата директива не се прилага за регламентираните професии, които са предмет на специални директиви, които главно установяват взаимното признаване на образователни цикли, завършени преди началото на професионалния живот;

(7) като има предвид, че тя не се прилага също и за дейностите, предмет на специални директиви, които визират главно да се установи признаването на технически умения въз основа на стаж, придобит в друга държава-членка; като има предвид, че някои от тези директиви се прилагат само за дейности, упражнявани от самостоятелно заети лица; като има предвид, че с оглед да не се допусне упражняването на тези дейности от заети лица да влезе в приложното поле на настоящата директива, като по този начин упражняването на една и съща дейност се подчинява на различни правни режими за признаване в зависимост от това дали тя се упражнява от заети или самостоятелно заети лица, е уместно споменатите директиви да се прилагат за лицата, които упражняват въпросните дейности като заети лица;

(8) като има предвид, че допълнителната обща система не противоречи на прилагането на член 48, параграф 4 и член 55 от Договора;

(9) като има предвид, че тази допълнителна система трябва да обхване образователните равнища, които не са обхванати от първоначалната обща система, т.е. това, което отговаря на други обучения в системата на образованието след средното образование и на свързаните с тях обучения, както и това, което отговаря на удължените или ускорените средно обра-

(1) ОВ C 263, 16.10.1989 г., стр. 1, ОВ C 217, 1.9.1990 г., стр. 4.
(2) ОВ C 149, 18.6.1990 г., стр. 149, ОВ C 150, 15.6.1992 г.
(3) ОВ C 75, 26.3.1990 г., стр. 11.
(4) ОВ L 19, 24, 1.1989 г., стр. 16.

зование, евентуално допълнено с професионално обучение или практика;

(10) като има предвид, че когато в приемаща държава-членка упражняването на съответната регламентирана професия се подчинява или на много ускорено обучение, или на притежаването на определени лични качества или на общообразователно обучение, има опасност нормалните механизми за признаване по настоящата директива да се окажат изключително усложнени; като има предвид, че в такъв случай е подходящо да се предвидят опростени механизми;

(11) като има предвид, че е уместно също така да се отчитат особеностите на системата за професионално обучение в Обединеното кралство, което чрез National Framework of Vocational Qualifications цели да установи нормите за равнището на предоставяне на услуги за всички професионални квалификации;

(12) като има предвид, че в някои държави-членки има относително малко регламентирани професии; като има предвид, че въпреки това професиите, които не са регламентирани, могат да станат предмет на обучение, специално насочено към упражняването на професията и чиято структура и равнище се определят или контролират от компетентните органи на въпросната държава; като има предвид, че това дава гаранции, равностойни на тези, които се дават в рамките на регламентираната професия;

(13) като има предвид, че е уместно на компетентните органи на приемащата държава-членка да се повери задачата да определят в съответствие със задължителните разпоредби на общностното право условията и редът за изпълнение, необходими за провеждане на стажа и изпита за правоспособност;

(14) като има предвид, че тъй като допълнителната обща система обхваща две равнища на обучение, а първоначалната обща система обхваща и трето равнище, то тя трябва да предвиди дали и при какви условия едно лице, което притежава определено равнище на обучение, може да упражнява в друга държава-членка професия, чиито квалификации са регламентирани на друго равнище;

(15) като има предвид, че за упражняването на някои професии някои държави-членки изискват притежаването на диплома по смисъла на Директива 89/48/ЕИО, докато други държави-членки изискват за същите професии да е завършено професионално образование или обучение с различна структура; като има предвид, че някои обучения, без да имат характер на обучение след средното образование с минимална продължителност по смисъла на настоящата директива, осигуряват подобно професионално равнище и подготвят за подобни отговорности и функции; като има предвид, че поради това е уместно тези обучения да се приравнят с обученията, за които се издава диплома; като има предвид, че поради голямото им разнообразие това може да стане само с изброяването на въпросните обучения в един списък; като има предвид, че при необходимост това приравняване ще установи признаването на тези обучения и на обученията, обхванати от Директива 89/48/ЕИО; като има предвид, че е уместно също така чрез втори списък някои регламентирани обучения да се приравнят на равнището на диплома;

(16) като има предвид, че с оглед постоянното развитие на структурите за професионално обучение, е уместно да се предвиди процедура за изменение на споменатите списъци;

(17) като има предвид, че допълнителната обща система обхваща професии, чието упражняване е подчинено на притежаването на професионално образование и обучение на равнище средно образование и изисква по-скоро сръчност и умения, тя също трябва да предвиди признаване на тези квалификации, дори ако те са придобити само чрез професионален стаж в държава-членка, която не регламентира тези професии;

(18) като има предвид, че целта на настоящата обща система, както и на първата обща система, е да премахне пречките пред достъпа и упражняването на регламентираните професии; като има предвид, че работата, извършена в изпълнение на Решение 85/368/ЕИО на Съвета от 16 юли 1985 г. за съответствие на квалификациите за професионално обучение между държавите-членки на Европейските общности [1], въпреки че не цели да премахне правните пречки пред свободата на движение и отговаря на друга цел, т.е. подобряване прозрачността на пазара на труда, трябва при необходимост да се използва за прилагането на настоящата директива, в частност, когато може да даде полезна информация относно материята, съдържанието и продължителността на професионалното обучение;

(19) като има предвид, че при необходимост с професионалните съсловия и учебните заведения или заведенията за професионално обучение трябва да се провеждат консултации или да се привличат по съответен начин в процеса на вземане на решения;

(20) като има предвид, че една такава система, като укрепва правото на европейския гражданин да използва своите професионални познания във всяка държава-членка, същевременно доразвива и укрепва неговото право да придобива такива познания там, където той желае;

(21) като има предвид, че след известен период на прилагане трябва да се направи оценка на ефикасността от действието на двете системи, в частност с оглед да се определи до каква степен те могат да бъдат усъвършенствани,

[1] ОВ L 199, 31.7.1985 г., стр. 56.

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

Определения

Член 1

По смисъла на настоящата директива:

а) „диплома“ е всеки документ за образование и обучение или всяка съвкупност от такива документи:

— които са издадени от компетентния орган на държава-членка, определен в съответствие със законовите, подзаконовите или административните разпоредби на тази държава,

— от които е видно, че титулярът успешно е завършил:

i) или образователен цикъл след средното образование, различен от този, посочен във второто тире на член 1, буква а) от Директива 89/48/ЕИО с продължителност най-малко една година или с продължителност, равна на непълна заетост, като по правило едно от условията за достъп до него е завършването на среднообразователен цикъл, изискван за достъп до университетско или висше образование, както и професионално обучение, евентуално завършено в допълнение към този образователен цикъл след средното образование;

ii) или един от циклите на образование и обучение, посочен в приложение В, и

— от който е видно, че титулярът притежава професионалните квалификации, изисквани за достъп или за упражняване на регламентирана професия във въпросната държава-членка,

доколкото образованието и обучението, удостоверявано с този документ, е получено в преобладаващата си част в Общността или извън нея, в учебни заведения, които осигуряват образование и обучение, съответстващо на законовите, подзаконовите или административните разпоредби в държава-членка, или доколкото неговият титуляр има професионален стаж от три години, удостоверен от държавата-членка, която е признала документ за образование и обучение, издаден в трета страна.

Приема се за диплома по смисъла на първа алинея всеки документ за образование и обучение или всяка съвкупност от такива документи, които са издадени от компетентния орган на държава-членка, при положение, че с него се удостоверява успешно завършено образование и обучение, получено в Общността и признато от компетентен орган на тази държава-членка, че е от същото равнище и дава същите права за достъп или за упражняване на регламентирана професия;

б) „удостоверение“ е всеки документ за образование и обучение или всяка съвкупност от такива документи:

— които са издадени от компетентен орган на държава-членка, определен в съответствие със законовите, подзаконовите или административните разпоредби в тази държава,

— от които е видно, че титулярът, след като успешно е завършил цикъла средно образование, е завършил:

или цикъл образование или цикъл професионално обучение, различни от посочените в буква а), в учебно заведение или в предприятие, или последователно в учебно заведение и в предприятие, и при необходимост професионален стаж или професионална практика, изисквани в допълнение към този цикъл,

или професионален стаж или период от професионална практика, изисквани в допълнение към този цикъл средно образование, или

— от които е видно, че титулярът, след като е завършил цикъл средно образование с технически или професионален профил, при необходимост е завършил:

или цикъл образование или цикъл професионално обучение като посочените във второ тире,

или стаж, или период от професионална практика, изисквани в допълнение към този цикъл средно образование с технически или професионален профил, и

— от които е видно, че титулярът притежава професионалните квалификации, изисквани за достъп или за упражняване на регламентирана професия в държава-членка,

доколкото обучението, удостоверявано с този документ, е получено в преобладаващата си част в Общността или извън нея, в учебни заведения, които дават обучение, съответстващо на законовите, подзаконовите или административните разпоредби на държава-членка, или доколкото неговият титуляр има професионален стаж от две години, удостоверен от държавата-членка, която е признала документ за образование, издаден в трета страна.

Приема се за свидетелство по смисъла на първа алинея всеки документ за образование или всяка съвкупност от такива документи, издадени от компетентен орган на държава-членка, при условие, че удостоверява обучение, получено в Общността и признато от компетентен орган на държава-членка като равностойно по равнище и което му дава същите права за достъп или за упражняване на регламентирана професия в нея;

в) „атестация за компетентност“ е всеки документ:

— който удостоверява обучение, което не е част от цяло, представляващо диплома по смисъла на Директива 89/48/ЕИО или от диплома, или от удостоверение по смисъла на настоящата директива, или

— който е издаден след оценка на личните качества, способностите или знанията на молителя, които органът, определен в съответствие със законовите, подзаконовите или административните разпоредби на държава-членка, разглежда като съществени за упражняването на професия, без да се изисква доказателство за предхождащо обучение;

г) „приемаща държава-членка“ е държавата-членка, в която гражданин на държава-членка е подал молба да упражнява професия, регламентирана от нея, без да е получил там документа или документите за образование или атестацията за компетентност, на които се позовава, или без да е упражнявал там първоначално въпросната професия;

д) „регламентирана професия“ е дейността или съвкупността от регламентирани професионални дейности, които съставляват тази професия в държава-членка;

е) „регламентирана професионална дейност“ е професионална дейност, достъпът до която или нейното упражняване или условията и редът за упражняване в държава-членка са подчинени, пряко или непряко, от законовите, подзаконовите или административните разпоредби, на притежаването на документ за образование и обучение или на атестация за компетентност. В частност условия и ред за упражняване на регламентирана професионална дейност са:

— упражняването на дейност с професионално звание, доколкото притежаването на това звание е разрешено единствено на притежателите на документ за образование и обучение или на атестация за компетентност, определени от законовите, подзаконовите или административните разпоредби,

— упражняването на професионална дейност в областта на здравеопазването, доколкото националният режим за социално осигуряване подчинява възнаграждението и/или заплащането на тази дейност на притежаването на документ за образование и обучение или на атестация за компетентност.

Когато не се прилага първата алинея, приема се за регламентирана професионална дейност професионалната дейност, която се упражнява от членовете на сдружение или организация, чиято цел е да насърчава и да поддържа високо равнище във въпросната професионална област и която с оглед постигането на тази цел е призната от държавата-членка под специална форма, и която:

— издава на своите членове документ за образование и обучение,

— изисква спазването на професионални правила, установени от нея, и

— им предоставя правото да се възползват от професионално звание, съкращение или качество, което съответства на този документ за образование.

Винаги, когато държава-членка прибягва до посоченото във втората алинея признаване на сдружение или организация, които удовлетворяват условията в посочената алинея, тя уведомява Комисията за това;

ж) „регламентирано обучение“ е всяко обучение:

— което е специално насочено към упражняването на определена професия, и

— което съставлява цикъл обучение при необходимост допълнено с професионално обучение, професионален стаж или професионална практика, чиято структура и равнище са определени от законовите, подзаконовите или административните разпоредби на въпросната държава-членка, или са предмет на контрол или на одобрение от орган, определен за тази цел;

з) „професионален стаж“ е действителното законно упражняване на съответната професия в държава-членка;

и) „стаж за приспособяване“ е упражняването на регламентирана професия, което се осъществява в приемащата държава-членка под контрола на квалифициран професионалист и евентуално се придружава от допълнително обучение. Стажът подлежи на оценка. Модалитетите на стажа и неговата оценка се определят от компетентните органи на приемащата държава-членка.

Статутът на стажанта в приемащата държава-членка, в частност правото на пребиваване, както и задълженията, социалните права и привилегии, обезщетенията и възнагражденията, се определя от компетентните органи на тази държава-членка в съответствие с приложимото общностно право;

й) „изпит за правоспособност“ е проверката на професионалните знания на молителя, която се извършва от компетентните органи на приемащата държава-членка и чиято цел е да се оцени правоспособността на молителя да упражнява регламентирана професия в тази държава-членка.

С оглед провеждането на този изпит компетентните органи съставят списък на областите, които след сравнение между обучението, изисквано в тяхната държава, и това, получено от молителя, не са обхванати от документа или от документите за

образование и обучение, на които молителят се позовава. Тези области могат да обхващат както теоретични знания, така и практически умения, изисквани за упражняване на професията.

Изпитът за правоспособност трябва да отчита факта, че молителят е професионалист, получил квалификация в държава-членка по произход или в държавата-членка, от която идва. Той обхваща области по избор от списъка, посочен във втората алинея, чието познаване е съществено условие за възможността да се упражнява професията в приемащата държава-членка. Модалитетите на изпита за правоспособност се определят от компетентните органи на тази държава.

Статутът на молителя в приемащата държава-членка, който желае да се подготви за изпита за правоспособност в тази държава, се определя от компетентните органи на тази държава в съответствие с приложимото общностно право.

ГЛАВА II

Приложно поле

Член 2

Настоящата директива се прилага за всеки гражданин на държава-членка, който желае да упражнява регламентирана професия в приемаща държава-членка като самостоятелно заето или заето лице.

Настоящата директива не се прилага нито за професиите, които са предмет на специална директива, установяваща взаимно признаване между държавите-членки на дипломите, нито за дейностите, които са предмет на една от директивите, включени в приложение А.

Директивите, включени в приложение Б, се прилагат за упражняването като заето лице на дейности, уредени с тези директиви.

ГЛАВА III

Система за признаване, когато приемащата държава-членка изисква притежаването на диплома по смисъла на настоящата директива или по смисъла на Директива 89/48/ЕИО

Член 3

Без да се засяга Директива 89/48/ЕИО, когато в приемащата държава-членка достъпът или упражняването на регламентирана професия се подчинява на притежаването на диплома, както е определена от настоящата директива или от Директива 89/48/ЕИО, компетентният орган не може поради липсата на квалификация да откаже на гражданин на държава-членка да има достъп или да упражнява тази професия при същите условия като местните граждани:

а) ако молителят притежава диплома, както е определена от настоящата директива или от Директива 89/48/ЕИО, която се изисква от друга държава-членка за достъп или за упражняване на същата тази професия на нейна територия и която е получена в държава-членка, или

б) ако молителят е упражнявал на пълно работно време тази професия в продължение на две години или в продължение на период, равностоен на непълно работно време, през предходните десет години в друга държава-членка, която не регламентира тази професия нито по смисъла на член 1, буква д) и член 1, буква е), първа алинея от настоящата директива, нито по смисъла на член 1, буква в) и член 1, буква г), първа алинея от Директива 89/48/ЕИО, притежавайки един или повече документи за образование и обучение:

— които са издадени от компетентния орган на държава-членка, определен в съответствие със законовите, подзаконовите или административните разпоредби на тази държава,

— от които е видно, че титулярът успешно е завършил цикъл обучение след средното образование, различен от посочения във второто тире на член 1, буква а) от Директива 89/48/ЕИО, с продължителност най-малко една година или с равностойна продължителност на непълна заетост, едно от условията за достъп до което по начало е завършването на цикъл средно образование, изискван за достъп до университетско или висше образование, както и евентуално професионално обучение, включено в този цикъл на обучение след средното образование, или

— които удостоверяват регламентирано образование и обучение, посочено в приложение Г, и

— които са го подготвили за упражняването на тази професия.

Въпреки това, двете години професионален стаж, посочени в първата алинея на настоящия член, не могат да се изискват, когато документът или документите за образование и обучение, които молителят притежава, и които са посочени в настоящата точка, удостоверяват регламентирано обучение.

Приема се за документ за образование и обучение, посочен в първа алинея на настоящия член, всеки документ за образование и обучение или всяка съвкупност от такива документи, които са издадени от компетентния орган на държава-членка, доколкото удостоверява получено в Общността обучение и е признато за равностойно от тази държава-членка, при условие, че останалите държави-членки и Комисията са уведомени за това признаване.

Чрез дерогация от първа алинея на настоящия член приемащата държава-членка не е длъжна да прилага настоящия член, когато достъпът или упражняването на регламентирана професия се подчинява в неговата страна на притежаването на диплома, както е определена в Директива 89/48/ЕИО, като едно от условията за издаването ѝ е успешното завършване на цикъл образование след средното образование с продължителност, надхвърляща четири години.

Член 4

1. Член 3 не възпрепятства приемащата държава-членка да изисква също така от молителя:

а) да докаже, че притежава професионален стаж, когато продължителността на обучението, на което той се позовава по силата на член 3, първа алинея, букви а) и б), е по-малка с една година от изискваната в приемащата държава-членка. В този случай продължителността на изисквания професионален стаж не може да надхвърля:

— два пъти размера на недостигащия период на обучение, когато недостигащият период се отнася за цикъла образование след средното образование и/или за професионален стаж под контрола на ръководител на стажа и е завършил с изпит,

— периода на недостигащото обучение, когато той се отнася за професионална практика, осъществявана с помощта на квалифициран професионалист.

Що се отнася до дипломите по смисъла на член 1, буква а), втора алинея, продължителността на обучението, признато за равностойно, се изчислява в зависимост от обучението, определено в член 1, буква а), първа алинея.

При прилагането на настоящата буква трябва да се има предвид професионалният стаж, посочен в член 3, първа алинея, буква б).

При всяко положение изискваният професионален стаж не може да надхвърля четири години.

Въпреки това не може да се изисква професионален стаж от молител, който притежава диплома, удостоверяваща цикъл образование след средното образование, като посочения в член 1, буква а), второ тире, или диплома като определената в член 1, буква а) от Директива 89/48/ЕИО, който желае да упражнява своята професия в приемаща държава-членка, в която не се изисква притежаването на диплома или на документ за образование и обучение, удостоверяващи един от циклите на обучение, посочени в приложение В;

б) да положи стаж за приспособяване в продължение на най-много три години или да се яви на изпит за правоспособност:

— когато полученото от него обучение съгласно член 3, първа алинея, букви а) и б) обхващат теоретични и/или практически области, които съществено се различават от тези, обхванати от дипломата, както е определена от настоящата директива, или както е определена от Директива 89/48/ЕИО, изисквана в приемащата държава-членка, или

— когато в случая, предвиден в член 3, първа алинея, буква а), регламентираната професия в приемащата държава-членка включва една или няколко регламентирани професионални дейности, които не съществуват в регламентираната професия в държавата-членка, от която произхожда или идва молителя и това различие се характеризира със специално обучение, изисквано в приемащата държава-членка и обхваща теоретични и/или практически области, които съществено се различават от тези, обхванати от дипломата, както е определена от настоящата директива, или както е определена от Директива 89/48/ЕИО, на която молителят се позовава, или

— когато в случая, предвиден в член 3, първа алинея, буква б), регламентираната професия в приемащата държава-членка обхваща една или повече регламентирани професионални дейности, които не съществуват в професията, упражнявана от молителя в държавата-членка, от която произхожда или идва и това различие се характеризира със специално обучение, изисквано в приемащата държава-членка и се отнася до теоретични и/или практически области, които съществено се различават от тези, обхванати от документа или документите за образование и обучение, на които молителят се позовава.

Ако приемащата държава-членка се възползва от възможността, предвидена в първата алинея на настоящата буква, тя трябва да предостави на кандидата възможността за избор между стажа за приспособяване и изпита за правоспособност. Ако приемащата държава-членка, която изисква диплома, както е определена от Директива 89/48/ЕИО или от настоящата директива, възнамерява да приложи дерогиране на възможността за избор на кандидата, прилага се предвидената в член 14 процедура.

Чрез дерогация от втората алинея на настоящата буква приемащата държава-членка може да си запази правото да избира между стажа за приспособяване и изпита за правоспособност, когато:

— става въпрос за професия, за чието упражняване се изисква точно познаване на националното право и чийто съществен и постоянен елемент е даването на съвети и/или оказването на помощ по националното право, или

— приемащата държава-членка подчинява достъпа или упражняването на професията на притежаването на диплома като определената от Директива 89/48/ЕИО, като едно от условията за издаване е успешното завършване на цикъл образование след средното образование с продължителност над три години или с продължителност, равна на непълна заетост, и молителят притежава или диплома като определената от настоящата директива, или един или повече документи за образование и обучение по смисъла на

член 3, първа алинея, буква б) от настоящата директива и не са обхванати от член 3, буква б) от Директива 89/48/ЕИО.

2. Въпреки това приемащата държава-членка не може да прилага кумулативно разпоредбите на параграф 1, букви а) и б).

ГЛАВА IV

Система за признаване, когато приемащата държава-членка изисква притежаването на диплома и когато кандидатът притежава удостоверение или е получил съответно образование и обучение

Член 5

Когато в приемащата държава-членка достъпът или упражняването на регламентирана професия е подчинен на притежаването на диплома, компетентният орган не може поради липсата на квалификация да откаже на гражданин на държава-членка да има достъп или да упражнява тази професия при същите условия като местните граждани:

а) ако молителят притежава свидетелство, което се изисква от друга държава-членка за достъп или за упражняване на същата тази професия на нейна територия, което е получено в държава-членка, или

б) ако молителят е упражнявал тази професия на пълно работно време в продължение на две години през последните десет години в друга държава-членка, която не регламентира тази професия по смисъла на член 1, буква д) и на член 1, буква е), първа алинея, като притежава един или повече документи за образование и обучение:

— които са издадени от компетентния орган на държава-членка, определен в съответствие със законовите, подзаконовите или административните разпоредби на тази държава, и

— от които е видно, че титулярът, след като е завършил средно образование, е завършил:

или цикъл професионално образование или обучение, различни от посочените в буква а), в учебно заведение или в предприятие, или последователно в учебно заведение и в предприятие, и допълнени при необходимост от професионален стаж или практика, включени в образователния цикъл,

или периодът на професионален стаж или на професионална практика, включени в този цикъл на подготовка след средното образование, или

— от които е видно, че титулярът, след като е завършил цикъл средно образование с технически или професионален профил, е завършил, при необходимост:

или цикъл професионално образование или обучение като посочените във второто тире,

или периодът на професионален стаж или на професионална практика, включени в този цикъл средно образование с технически или професионален профил,

— които са го подготвили за упражняването на тази професия.

Въпреки това двете години професионален стаж, посочени по-горе, не могат да се изискват, когато документът или документите за образование и обучение, които молителят притежава и посочени в настоящата буква, удостоверяват регламентирано обучение.

Въпреки това приемащата държава-членка може да изисква молителят да изкара стаж за приспособяване най-много три години или да положи изпит за правоспособност. Приемащата държава-членка трябва да предостави на молителя да избира между стаж за приспособяване и изпит за правоспособност.

Ако приемащата държава-членка възнамерява да дерогира възможността за избор на кандидата, прилага се предвидената в член 14 процедура.

ГЛАВА V

Система за признаване, когато приемащата държава-членка изисква притежаването на удостоверение

Член 6

Когато в приемащата държава-членка достъпът или упражняването на регламентирана професия е подчинен на притежаването на удостоверение, компетентният орган не може поради липсата на квалификация да откаже на гражданин на държава-членка да има достъп или да упражнява тази професия при същите условия като местните граждани:

а) ако молителят притежава диплома като определената от настоящата директива или като определената от Директива 89/48/ЕИО, или удостоверение, което се изисква от друга държава-членка за достъп или за упражняване на същата тази професия на нейна територия и което е получено в държава-членка, или

б) ако молителят е упражнявал на пълно работно време тази професия в продължение на две години или в продължение на равностоен период на непълно работно време през последните десет години в друга държава-членка, която не регламентира

тази професия по смисъла на член 1, буква д), като притежава един или повече документи за образование и обучение:

— които са издадени от компетентен орган на държава-членка, определен в съответствие със законовите, подзаконовите или административните разпоредби на тази държава,

— от които е видно, че титулярът успешно е завършил цикъл образование след средното образование, различен от посочения във второто тире на член 1, буква а) от Директива 89/48/ЕИО, с продължителност най-малко една година или равностойна на непълна заетост, като по правило едно от условията за достъп е завършено средно образование, което дава право на университетско или висше образование, както и евентуално на професионално обучение, включено в този цикъл образование след средното образование, или

— от които е видно, че титулярът, след като е завършил средно образование, е завършил:

или цикъл образование или професионално обучение, различни от посочените в буква а), в учебно заведение или в предприятие, или последователно в учебно заведение и в предприятие, и допълнени при необходимост от стаж или професионална практика, включени в този цикъл на обучение,

или стаж или период от професионална практика, включени в този цикъл образование след средното образование, или

— от които е видно, че титулярът, след като е завършил цикъл средно образование от технически или професионален профил, е завършил при необходимост:

или цикъл образование или професионално обучение като посочените в третото тире,

или стаж или период от професионална практика, включени в този цикъл образование с технически или професионален профил, и

— които са го подготвили да упражнява тази професия.

Въпреки това двете години професионален стаж, посочени по-горе, не могат да се изискват, когато документът или документите за образование и обучение, които молителят притежава и са посочени в настоящата буква, удостоверяват регламентирано обучение.

в) ако кандидатът, който няма нито диплома, нито удостоверение, нито друг документ за образование по смисъла на член 3, първа алинея, буква б) или буква б) от настоящия член, е упражнявал на пълно работно време тази професия в друга държава-членка, която не регламентира тази професия по смисъла на член 1, буква д) и на член 1, буква е), първа алинея, в продължение на три последователни години или на период, равностоен на непълно работно време, през последните десет години.

Приема се за документ за образование, посочен в първа алинея на буква б), всеки документ за образование и обучение или всяка съвкупност от такива документи, които са издадени в държава-членка, доколкото удостоверяват обучение, получено в Общността и което е признато за равностойно от тази държава, при условие, че останалите държави-членки и Комисията са били уведомени за това признаване.

Член 7

Член 6 не възпрепятства приемащата държава-членка да изисква също така от молителя:

а) да положи стаж за приспособяване в продължение на най-много две години или изпит за правоспособност, когато образованието, което е получил според член 6, първа алинея, букви а) или б) обхваща теоретични и/или практически области, които съществено се различават от тези, които са обхванати от удостоверението, изисквано в приемащата държава-членка, или когато има различия в дейностите, характеризиращи се в приемащата държава-членка със специално образование и обучение, което обхваща теоретични и/или практически области, които съществено се различават от тези, обхванати от документа или документите за официални квалификации на молителя.

Ако приемащата държава-членка използва тази възможност, тя трябва да предостави на молителя да избира между стаж за приспособяване и изпит за правоспособност. Ако приемащата държава-членка, която изисква удостоверение, възнамерява да приложи дерогации на възможността за избор на кандидата, прилага се процедурата по член 14;

б) да изкара стаж за приспособяване в продължение на най-много две години или да положи изпит за правоспособност, когато в случая, посочен в член 6, първа алинея, буква в), той няма диплома, удостоверение или друг документ за образование и обучение. Приемащата държава-членка може да си запази правото на избор между стажа за приспособяване и изпита за правоспособност.

ГЛАВА VI

Специални системи за признаване на други квалификации

Член 8

Когато в приемаща държава-членка достъпът или упражняването на регламентирана професия е подчинен на притежаването на атестация за компетентност, компетентният орган не може поради

липсата на квалификация да откаже на гражданин на държава-членка да има достъп или да упражнява тази професия при същите условия като местните граждани:

а) ако молителят притежава атестация за компетентност, което се изисква от друга държава-членка за достъп или за упражняване на същата тази професия на нейна територия, и която е получена в друга държава-членка, или

б) ако молителят притежава квалификации, получени в други държави-членки,

и дава гаранции, в частност в областта на здравеопазването, сигурността, защитата на околната среда и защитата на потребителите, които са равностойни на гаранциите, изисквани от законовите, подзаконовите или административните разпоредби на приемащата държава-членка.

Ако молителят не притежава тази атестация или тези квалификации, прилагат се законовите, подзаконовите или административните разпоредби на приемащата държава-членка.

Член 9

Когато в приемащата държава-членка достъпът или упражняването на регламентирана професия е подчинен само на притежаването на документ, който удостоверява общо образование на равнище основно или средно, компетентният орган не може поради липсата на квалификация да откаже на гражданин на държава-членка да има достъп или да упражнява тази професия при същите условия като местните граждани, ако молителят притежава документ за образование на съответно равнище, издаден в друга държава-членка.

Документът за образование трябва да е издаден от компетентен орган, определен в съответствие със законовите, подзаконовите или административните разпоредби на тази държава-членка.

ГЛАВА VII

Други мерки, които улесняват действителното упражняване на правото на установяване, на свободното предоставяне на услуги и на свободното движение на заети лица

Член 10

1. Компетентният орган на приемащата държава-членка, която подчинява достъпа до регламентирана професия на представянето на доказателства за почтеност, морал или за необявяване в несъстоятелност, или която прекратява или забранява упражняването на такава професия в случай на тежка професионална грешка или престъпление, приема като достатъчно доказателство за гражданите на държавите-членки, които желаят да упражняват тази професия на негова територия, представянето на документи, издадени от компетентните органи на държавата-членка, от която произхождат или идват чуждите граждани, от които е видно, че тези изисквания са удовлетворени.

Когато документите, посочени в първа алинея, не са издадени от компетентните органи на държавата-членка, от която произхождат или идват чуждите граждани, те се заместват с клетвена декларация или в държавите-членки, в които не съществува такава клетвена декларация, с тържествена декларация, направена от заинтересованото лице пред компетентния съдебен и/или административен орган или при необходимост пред нотариус или квалифициран професионален орган на държавата-членка, от която произхожда или идва лицето, който ще издаде удостоверение, доказващо тази клетва или тази тържествена декларация.

2. Когато компетентният орган на приемащата държава-членка изисква от гражданите на тази държава-членка, с оглед достъпа или упражняването на регламентирана професия, документ за физическото или психическото здраве, тя приема като достатъчно доказателство в това отношение представянето на документ, който се изисква в държавата-членка, от която произхожда или идва чуждия гражданин.

Когато държавата-членка, от която произхожда или идва чуждият гражданин не изисква документ от такова естество за достъпа или за упражняването на въпросната професия, приемащата държава-членка приема от такива граждани удостоверение, издадено от компетентния орган на тази държава и съответстващо на удостоверенията на приемащата държава-членка.

3. Компетентният орган на приемащата държава-членка може да изисква документите или удостоверенията, посочени в параграфи 1 и 2, да не са издадени преди повече от три месеца към датата на представянето им.

4. Когато компетентният органа на приемащата държава-членка изисква от гражданите на тази държава-членка, с оглед достъпа или упражняването на регламентирана професия и когато формата на тази клетва или на тази декларация не може да се използва от гражданите на останалите държави-членки, тя следи на заинтересованите лица да се предостави подходяща и равностойна форма.

Член 11

1. Компетентният орган на приемащата държава-членка признава на гражданите на държавите-членки, които отговарят на условията за достъп и за упражняване на регламентирана професия на негова

територия, правото да носят професионалното звание, което съответства на тази професия.

2. Компетентният орган на приемащата държава-членка признава на гражданите на държавите-членки, които отговарят на условията за достъп и за упражняване на регламентирана професионална дейност на негова територия, правото да използват своето законно придобито професионално звание в държавата-членка по произход или по местопребиваване или неговото съкращение на езика на тази държава. Приемащата държава-членка може да изисква това звание да бъде последвано от наименованието и мястото на учебното заведение или на комисията, които са го присвоили.

3. Когато в приемащата държава-членка една професия е регламентирана от сдружение или организация, посочени в член 1, буква е), гражданите на държавите-членки имат право да използват своето професионално звание, присвоено от тази организация или сдружение, или от неговото съкращение, ако представят доказателство, че са членове на тази организация или сдружение.

Когато сдружението или организацията подчиняват придобиването на качеството на член на определени квалификации, те не могат да изискват същото от гражданите на останалите държави-членки, които притежават или диплома по смисъла на член 1, буква а), или удостоверение по смисъла на член 1, буква б), или документ за образование по смисъла на член 3, първа алинея, буква б), на член 5, първа алинея, буква б), или на член 9, освен при условията, предвидени в настоящата директива, в частност в членове 3, 4 и 5.

Член 12

1. Приемащата държава-членка приема като доказателствени средства, че са изпълнени условията, посочени в членове 3—9, документите, издадени от компетентните органи на държавите-членки, които заинтересованото лице представя в подкрепа на молбата си за упражняване на въпросната професия.

2. Процедурата за разглеждане на молбата за упражняване на регламентирана професия трябва да приключи във възможно най-кратък срок и да бъде санкционирана с мотивирано решение на компетентния орган на приемащата държава-членка най-късно четири месеца, считано от представянето на пълното досие на заинтересованото лице. Решението или липсата на решение подлежи на съдебно обжалване по вътрешното право.

ГЛАВА VIII

Процедура на координация

Член 13

1. Държавите-членки определят в срока, предвиден по член 17, компетентните органи, оправомощени да разглеждат молбите и да вземат решенията, посочени в настоящата директива. Те уведомяват за това останалите държави-членки и Комисията.

2. Всяка държава-членка определя координатор на дейностите на органите, посочени в параграф 1, и уведомява за това останалите държави-членки и Комисията. Неговата роля е да насърчава еднаквото прилагане на настоящата директива спрямо всички съответни професии. Този координатор е член на координационната група, създадена към Комисията по член 9, параграф 2 от Директива 89/48/ЕИО.

Координационната група, създадена с горепосочената директива 89/48/ЕИО, има също така за задача:

— да улеснява прилагането на настоящата директива,

— да събира цялата информация, полезна за прилагането ѝ в държавите-членки, в частност относно съставянето на примерен списък на регламентираните професии, както и относно различията между квалификациите, присвоявани в държавите-членки, с оглед да улесни компетентните органи на държавите-членки при оценката на евентуалните съществени различия.

Той може да провежда консултации с Комисията относно измененията и допълненията, които могат да се внесат във въведената система.

3. Държавите-членки вземат мерки за предоставяне на необходимата информация за признаването на дипломите и свидетелствата, както и за другите условия за достъп до регламентираните професии в рамките на настоящата директива. Те могат да се обърнат, с оглед изпълнението на тази задача, към съществуващите информационни мрежи и при необходимост към съответните професионални сдружения и организации. Комисията взема необходимите инициативи за осигуряване на развитието и координацията на представянето на необходимата информация.

ГЛАВА IX

Процедура за дерогиране на избора между стажа за приспособяване и изпита за правоспособност

Член 14

1. Когато държава-членка възнамерява, прилагайки член 4, параграф 1, буква б), втора алинея, второ изречение, или член 5, трета алинея, или член 7, буква а), втора алинея, второ изречение да не

предостави на молителя да избира между стаж за приспособяване и изпит за правоспособност, тя незабавно предоставя на Комисията проекта на въпросната разпоредба. Същевременно тя уведомява Комисията за мотивите, поради които е необходимо да постанови такава разпоредба.

Комисията веднага запознава останалите държави-членки с проекта; тя може също така да проведе консултации по този проект с координационната група, посочена в член 13, параграф 2.

2. Без да се засяга възможността на Комисията и на останалите държави-членки да представят възражения по проекта, държавата-членка може да приеме разпоредбата, само ако с решение Комисията не е представила възраженията си в срок от три месеца.

3. По молба на държава-членка или на Комисията държавите-членки незабавно им предоставят окончателния текст на разпоредба във връзка с прилагането на настоящия член.

4. Представителят на Комисията представя на комитета проект за мерките, които трябва да се вземат. Комитетът излиза със становище по този проект в срок, който председателят може да посочи в зависимост от спешността на съответния въпрос. Становището се гласува с мнозинството, предвидено в член 148, параграф 2 от Договора, за вземането на решения, които Съветът взема по предложение на Комисията. По време на гласуването в комитета гласовете на представителите на държавите-членки се определят чрез претеглянето, определено в цитирания член. Председателят не участва в гласуването.

5. Комисията постановява мерки, които се прилагат незабавно. Въпреки това, ако те не съответстват на изразеното от комитета становище, Комисията веднага представя тези мерки на Съвета. В този случай Комисията отлага прилагането на мерките, които е приела, със срок от два месеца.

6. Съветът с квалифицирано мнозинство може да вземе различно решение в срока, предвиден в параграф 5.

7. Комисията уведомява заинтересованата държава-членка за решението и при необходимост публикува така изменения списък в *Официален вестник на Европейските общности*.

ГЛАВА X

Процедура за изменение на приложения В и Г

Член 15

1. Списъците на образователните цикли, фигуриращи в приложение В и Г, могат да се изменят и допълват с мотивирана молба, изпратена от всяка държава-членка до Комисията. Към тази молба се прилагат всички необходими данни и в частност текстът на действащите разпоредби от националното право. Държавата-членка, подала молбата, уведомява също така останалите държави-членки.

2. Комисията разглежда въпросния образователен цикъл, както и тези, които се изискват в другите държави-членки. В частност тя проверява дали документът, който удостоверява въпросния образователен цикъл, дава на неговия титуляр:

— равнище на професионално обучение, сравнимо с това на образователния цикъл след средно образование, посочен в член 1, буква а), първа алинея, второ тире, i),

— съответно равнище на отговорности и функции.

3. Комисията се подпомага от комитет, съставен от представителите на държавите-членки и председателстван от представителя на Комисията.

ГЛАВА XI

Други разпоредби

Член 16

След датата, определена в член 17, държавите-членки представят на Комисията, на всеки две години, доклад за прилагането на въведената система.

Освен общите постановки, този доклад съдържа статистическа извадка за взетите решения, както и описание на основните проблеми, които произтичат във връзка с прилагането на настоящата директива.

Член 17

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, най-късно до 18 юни 1994 г. Те незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат тези мерки, в тях се съдържае позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки представят на Комисията текстовете на разпоредбите от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 18

Най-късно пет години след датата, определена в член 17, Комисията представя на Европейския парламент, на Съвета и на Икономическия и социален комитет доклад за прилагането на настоящата директива.

След като проведе всички необходими консултации, Комисията представя своите изводи относно възможните изменения, които следва да се внесат в настоящата директива. Комисията представя евентуално в същото време предложения, имащи за цел да се подобри съществуващата правна уредба, с оглед да се улесни свободното движение, правото на установяване и свободното предоставяне на услуги.

Член 19

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Люксембург на 18 юни 1992 година.

За Съвета

Председател

Vitor MARTINS

ПРИЛОЖЕНИЕ А

Списък на директивите, посочени в член 2, втора алинея

1. 64/429/ЕИО

Директива на Съвета от 7 юли 1964 г. относно упражняването на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги от самостоятелно заети лица за дейности по преработка от основни групи 23—40 от Международната стандартна отраслова класификация (Индустрия и занаяти) ([1]).

64/427/ЕИО

Директива на Съвета от 7 юли 1964 г. относно модалитетите на временните мерки по отношение на упражняваните от самостоятелно заети лица дейности по преработка от основни групи 23—40 от Международната стандартна отраслова класификация (Индустрия и занаяти) ([2]).

2. 68/365/ЕИО.

Директива на Съвета от 15 октомври 1968 г. относно упражняването на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги от самостоятелно заети лица за дейности в хранителната промишленост и производството на напитки (Международна стандартна отраслова класификация, основни групи 20 и 21) ([3]).

68/366/ЕИО

Директива на Съвета от 15 октомври 1968 г. относно модалитетите на временните мерки по отношение на упражняваните от самостоятелно заети лица дейности в хранителната промишленост и производството на напитки (Международна стандартна отраслова класификация, основни групи 20 и 21) ([4]).

3. 64/223/ЕИО

Директива на Съвета от 25 февруари 1964 г. относно упражняването на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги за дейности в търговията на едро ([5]).

64/224/ЕИО

Директива на Съвета от 25 февруари 1964 г. относно упражняването на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги за посредническите дейности в областта на търговията, промишлеността и занаятите ([6]).

64/222/ЕИО

Директива на Съвета от 25 февруари 1964 г. относно модалитетите на временните мерки в областта на търговията на едро и на посредническите дейности в областта на търговията, промишлеността и занаятите ([7]).

4. 68/363/ЕИО

Директива на Съвета от 15 октомври 1968 г. относно упражняването на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги от самостоятелно заети лица за дейности в търговията на дребно (Международна стандартна отраслова класификация, ex група 612) ([8]).

68/364/ЕИО

Директива на Съвета от 15 октомври 1968 г. относно временните мерки по отношение на упражняваните от самостоятелно заети лица дейности в търговията на дребно (Международна стандартна отраслова класификация, ex група 612) ([9]).

5. 70/522/ЕИО

Директива на Съвета от 30 ноември 1970 г. относно упражняването на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги от самостоятелно заети лица за дейности в търговията на едро с въглища и посредническите дейности в търговията с въглища (Международна стандартна отраслова класификация, ex група 6112) ([10]).

70/523/ЕИО

Директива на Съвета от 30 ноември 1970 г. относно модалитетите на временните мерки по отношение на упражняваните от самостоятелно заети лица дейности в търговията на едро с въглища и посредническите дейности в търговията с въглища (Международна стандартна отраслова класификация, ex група 6112) ([11]).

([1]) ОВ 117, 23.7.1964 г., стр. 1880/64.
([2]) ОВ 117, 23.7.1964 г., стр. 1863/64. Изменена с Директива 69/77/ЕИО (ОВ L 59, 10.3.1969 г., стр. 8).
([3]) ОВ L 260, 22.10.1968 г., стр. 9.
([4]) ОВ L 260, 22.10.1968 г., стр. 12.
([5]) ОВ 56, 4.4.1964 г., стр. 863/64.
([6]) ОВ 56, 4.4.1964 г., стр. 869/64.
([7]) ОВ 56, 4.4.1964 г., стр. 857/64.
([8]) ОВ L 260, 22.10.1968 г., стр.1.
([9]) ОВ L 260, 22.10.1968 г., стр. 6.
([10]) ОВ L 267, 10.12.1970 г., стр. 14.
([11]) ОВ L 267, 10.12.1970 г., стр. 18.

6. 74/557/ЕИО

Директива на Съвета от 4 юни 1974 г. относно упражняването на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги от самостоятелно заети лица и посредници за дейности в областта на търговията и разпространението на токсични продукти ([1]).

74/556/ЕИО

Директива на Съвета от 4 юни 1974 г. относно модалитетите на временните мерки за дейностите на търговия и разпространение на токсични продукти и за дейностите, съдържащи професионалното използване на тези продукти, включително посредническите дейности ([2]).

7. 68/367/ЕИО

Директива на Съвета от 15 октомври 1968 г. относно упражняването на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги от самостоятелно заети лица за дейности в областта на личните услуги (Международна стандартна отраслова класификация, ex основна група 85) ([3]):

1. ресторанти и пунктове за напитки (Международна стандартна отраслова класификация, група 852);

2. мебелирани хотели и подобни заведения, терени за къмпинги (Международна стандартна отраслова класификация, група 853).

68/368/ЕИО

Директива на Съвета от 15 октомври 1968 г. относно модалитетите на временните мерки по отношение на упражняваните от самостоятелно заети лица дейности за предоставяне на лични услуги (Международна стандартна отраслова класификация, ex основна група 85) ([4]):

1. ресторанти и пунктове за напитки (Международна стандартна отраслова класификация, група 852);

2. мебелирани хотели и подобни заведения, терени за къмпинги (Международна стандартна отраслова класификация, група 853).

8. 77/92/ЕИО

Директива на Съвета от 13 декември 1976 г. относно мерките за улесняване на ефективното упражняване на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги за дейностите застрахователен агент (Международна стандартна отраслова класификация, ex група 630) и съдържаща в частност временни мерки за тези дейности ([5]).

9. 82/470/ЕИО

Директива на Съвета от 29 юни 1982 г. относно мерките за улесняване на ефективното упражняване на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги от самостоятелно заети лица за дейности на някои помощници в транспорта и пътнически агенти (Международна стандартна отраслова класификация, група 718) и на работещите в складове (Международна стандартна отраслова класификация, група 720) ([6]).

10. 82/489/ЕИО

Директива на Съвета от 19 юли 1982 г. относно мерките за улесняване на ефективното упражняване на свободата на установяване и на свободното предоставяне на фризьорски услуги ([7]).

11. 75/368/ЕИО

Директива на Съвета от 16 юни 1975 г. относно мерките за улесняване на ефективното упражняване на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги за различни дейности (Международна стандартна отраслова класификация, ex основни групи 01—85) и съдържаща в частност временни мерки за тези дейности ([8]).

12. 75/369/ЕИО

Директива на Съвета от 16 юни 1975 г. относно мерките за улесняване на ефективното упражняване на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги за амбулантни дейности и съдържаща в частност временни мерки за тези дейности ([9]).

([1]) ОВ L 307, 18.11.1974 г., стр. 5.
([2]) ОВ L 307, 18.11.1974 г., стр. 1.
([3]) ОВ L 260, 22.10.1968 г., стр. 16.
([4]) ОВ L 260, 22.10.1968 г., стр. 19.
([5]) ОВ L 26, 31.1.1977 г., стр. 14.
([6]) ОВ L 213, 21.7.1982 г., стр. 1.
([7]) ОВ L 218, 27.7.1982 г., стр. 24.
([8]) ОВ L 167, 30.6.1975 г., стр. 22.
([9]) ОВ L 167, 30.6.1975 г., стр. 29.

Забележка

Трябва да се отбележи, че различните директиви, изброени в списъка по-горе, бяха допълнени с актовете за присъединяването на Дания, Ирландия и Обединеното кралство (ОВ L 73 от 27.3.1972 г.), на Гърция (ОВ L 291 от 19.11.1979 г.),на Испания и Португалия (ОВ L 302 от 15.11.1985 г.).

ПРИЛОЖЕНИЕ Б

Списък на директивите, посочени в член 2, трета алинея

Това са директивите, изброени в приложение А, точки 1—7, с изключение на Директива 74/556/ЕИО, посочена в точка 6.

ПРИЛОЖЕНИЕ В

СПИСЪК НА ОБУЧЕНИЯТА С ОСОБЕНА СТРУКТУРА, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 1, БУКВА а), ПЪРВА АЛИНЕЯ, ВТОРО ТИРЕ, ii)

1. Курсове на обучение по парамедицинска и социално-педагогическа дейност

В Германия

Обучение за:

— педиатрична сестра (Kinderkrankenschwester/Kinderkrankenpfleger),

— физиотерапевт (Krankengymnast(in)),

— трудов терапевт (Beschäftigungs- und Arbeitstherapeut(in)),

— говорен терапевт (логопед) (Logopäde/Logopädin),

— ортоптик (Orthoptist(in)),

— детски възпитател, признат от държавата (Staatlich anerkannte(r) Erzieher(in)),

— възпитател-терапевт, признат от държавата (Staatlich anerkannte(r) Heilpädagoge(-in)).

В Италия

Обучение за:

— зъботехник (odontotecnico),

— оптик (ottico),

— подолог (podologo).

В Люксембург

Обучение за:

— медицински рентгенов техник (assistant(e) technique médical(e) en radiologie),

— медицински лабораторен техник (assistant(e) technique médical(e) de laboratoire),

— психиатрична сестра (infirmier(ière) psychiatrique),

— медицински техник - хирургия (assistant(e) technique médical(e) en chirurgie),

— педиатрична сестра (infirmier(ière) puériculteur(trice),

— медицинска сестра-анестезиология (infirmier(ière) anesthésiste),

— квалифициран(а) масажист(ка) (masseur(euse) diplômé(e),

— детски възпитател (éducateur(trice)),

чието обучение е с обща продължителност най-малко тринадесет години, от които:

— или най-малко три години професионално обучение в специализирано училище, завършило с изпит, евентуално допълнени с цикъл на специализация от една или две години, завършил с изпит,

— или най-малко две години и половина в специализирано училище, завършило с изпит и допълнено с професионална практика най-малко шест месеца или с професионален стаж най-малко шест месеца в признато заведение,

— или най-малко две години в специализирано училище, завършило с изпит и допълнено с професионална практика най-малко една година или с професионален стаж най-малко една година в признато заведение.

2. Сектор на майсторите-занаятчии (Mester/Meister/Maître), който представлява курсове на образование и обучение относно умения извън приложното поле на директивите, посочени в приложение А

В Дания

Обучение за:

— оптик (optometrist),

общата продължителност на този курс е четиринадесет години, от които професионално обучение от пет години, разделено на теоретична подготовка в професионално учебно заведение от две години и половина и практическа подготовка в предприятие от две години и половина, като курсът завършва с признат изпит за занаятчийска дейност и дава правото да се носи званието „Майстор“ (Mester),

— ортопедист, ортопедичен техник (ortopaedimekaniker),

общата продължителност на този курс е дванадесет години и половина, от които професионално обучение от три години и половина, разделени на теоретична подготовка в професионално учебно заведение от шест месеца и практическа подготовка в предприятие от три години, като курсът завършва с признат изпит за занаятчийска дейност и дава правото да се носи званието „Майстор“ (Mester),

— производител на ортопедични обувки (ortopaediskomager),

общата продължителност на този курс е тринадесет години и половина, от които професионално обучение от четири години и половина, разделено на теоретична подготовка в професионално учебно заведение от две години и практическа подготовка в предприятие от две години и половина, като курсът завършва с признат изпит за занаятчийска дейност и дава право да се носи званието „Майстор“ (Mester).

В Германия

Обучение за:

— оптик (Augenoptiker),

— зъботехник (Zahntechniker),

— бандажист (Bandagist),

— производител на слухови апарати (Hörgeräte-Akustiker),

— ортопедичен техник (Orthopädiemechaniker),

— производител на ортопедични обувки (Orthopädieschuhmacher).

В Люксембург

Обучение за:

— оптик (opticien),

— зъботехник (mécanicien dentaire),

— производител на слухови апарати (audioprothésiste),

— ортопедичен техник/бандажист (mécanicien orthopédiste/bandagiste),

— производител на ортопедични обувки (orthopédiste - cordonnier),

тези курсове имат обща продължителност от четиринадесет години, от които най-малко пет години обучение в структурирана учебна рамка, придобито отчасти на работното място и отчасти в професионално учебно заведение, и завършват с изпит, който трябва да бъде успешно издържан за упражняване на занаятчийска дейност самостоятелно или като зает лице със сходно ниво на отговорност.

3. Морски сектор

а) Морски транспорт

В Дания

Обучение за:

— капитан на кораб (skibsfører),

— първи помощник-капитан (overstyrmand),

— кормчия, палубен офицер (enestyrmand, vagthavende styrmand),

— палубен офицер (vagthavende styrmand),

— механик (maskinchef),

— първи механик (1. maskinmester),

— първи механик/ дежурен механик (1. maskinmester/vagthavende maskinmester).

В Германия

Обучение за:

— капитан на голям съд за каботажно плаване (Kapitän AM),

— капитан на съд за каботажно плаване (Kapitän AK)

— палубен офицер на голям съд за каботажно плаване (Nautischer Schiffsoffizier AMW)

— палубен офицер на съд за каботажно плаване (Nautischer Schiffsoffizier AKW),

— главен инженер, категория B — ръководител на машинното отделение (Schiffsbetriebstechniker CT — Leiter von Maschinenanlagen),

— корабен механик, категория B — ръководител на машинното отделение (Schiffsmaschinist CMa — Leiter von Maschinenanlagen),

— корабен инженер, категория B (Schiffsbetriebstechniker CTW),

— корабен механик, категория B — офицер-механик с еднолична отговорност (Schiffsmaschinist CMaW — Technischer Alleinoffizier).

В Италия

Обучение за:

— палубен офицер (ufficiale di coperta),

— офицер-механик (ufficiale di macchina).

В Нидерландия

Обучение за:

— първи помощник-капитан (съд за каботажно плаване) (с допълнително обучение) (stuurman kleine handelsvaart met aanvulling),

— механик на крайбрежен кораб (с диплома) (diploma motordrijver),

което представлява обучение:

— в Дания, девет години основно образование, последвани от курс по основно обучение и/или морска служба с продължителност от седемнадесет до тридесет и шест месеца и допълнени:

  — за палубния офицер — с една година специално професионално обучение,

  — за останалите — с три години специално професионално обучение,

— в Германия, обща продължителност от четиринадесет до осемнадесет години, от които три години цикъл основно професионално обучение и практическа морска служба от една година, последвани от специално професионално обучение от една до две години при необходимост допълнени с професионална плавателна практика от две години,

— в Италия, обща продължителност от тринадесет години, от които най-малко пет години професионално обучение, завършило с изпит, и при необходимост допълнено с професионален стаж,

— в Нидерландия, цикъл обучение от четиринадесет години, от които най-малко две години в специално професионално училище и допълнени с период на професионална практика от дванадесет месеца,

които са признати в рамките на Международната конвенция STCW (Международна конвенция за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците, 1978 г.).

б) Морски риболов

В Германия

Обучение за:

— капитан, океански риболов (Kapitän BG/Fischerei),

— капитан, крайбрежен риболов (Kapitän BK/Fischerei),

— палубен офицер, океански плавателен съд (Nautischer Schiffsoffizier BGW/Fischerei),

— палубен офицер, съд за каботажно плаване (Nautischer Schiffsoffizier BKW/Fischerei).

В Нидерландия

Обучение за:

— първи помощник-капитан/механик V (stuurman werktuigkundige V),

— механик IV (риболовен кораб) (werktuigkundige IV visvaart),

— първи помощник-капитан IV (риболовен кораб) (stuurman IV visvaart),

— първи помощник-капитан/механик VI (stuurman werktuigkundige VI),

което представлява обучение:

— в Германия, обща продължителност между четиринадесет и осемнадесет години, от които цикъл тригодишен основен курс на професионално обучение и една година морска служба, последвани от една или две години специализирано професионално обучение, допълнено при необходимост с две години трудов стаж по специалността в мореплаването,

— в Нидерландия, курс на обучение между тринадесет и петнадесет години, от които най-малко две години в специализирано професионално училище и 12-месечен трудов стаж по специалността,

и е признато по силата на Конвенцията от Торемолинос (Международна конвенция за сигурността на риболовните кораби от 1977 г.).

4. Технически сектор

В Италия

Обучение за:

— геодезист (geometra),

— землемер (perito agrario),

— счетоводител (ragioniere) и експерт-счетоводител (perito commerciale),

— консултант по труда (consulente del lavoro),

което представлява курс на средно техническо образование с обща продължителност най-малко тринадесет години, от които осем години задължително образование, последвано от пет години средно образование, от които три години професионална подготовка, което завършва със зрелостен изпит и се допълва:

— за геодезистите:

или с практически стаж от най-малко две години в професионална кантора,

или с пет години трудов стаж по специалността,

— за землемерите, счетоводителите и експерт-счетоводителите, както и за консултантите по труда: с полагането на практически стаж от най-малко две години,

последвано от държавен изпит.

В Нидерландия

Обучение за:

— съдебен изпълнител (gerechtsdeurwaarder),

което представлява учебен курс и професионално обучение с обща продължителност от деветнадесет години, от които осем години задължително образование, последвани от осем години средно образование, от които четири години техническо образование, завършило с държавен изпит и допълнено с три години теоретично и практическо професионално обучение.

5. Курсове в Обединеното кралство, акредитирани като национални професионални квалификации (National Vocational Qualifications) или шотландски професионални квалификации (Scottish Vocational Qualifications)

Обучение за:

— лаборант (Medical laboratory scientific officer),

— минен електроинженер (Mine electrical engineer),

— минен машинен инженер (Mine mechanical engineer),

— признат социален работник — психично здраве (Approved social worker — Mental Health),

— пробационен служител (Probation officer),

— стоматолог-терапевт (Dental therapist),

— асистент-стоматолог (Dental hygienist),

— оптик-производител на очила (Dispensing optician),

— заместник-директор на мини (Mine deputy),

— експерт по несъстоятелността (Insolvency practitioner),

— лицензиран адвокат по операции с недвижими имоти (Licensed conveyancer),

— протезист (Prosthetist),

— първи помощник-капитан — товарни/пътнически кораби — без ограничения (First mate — Freight/Passenger ships — unrestricted),

— втори помощник-капитан — товарни/пътнически кораби — без ограничения (Second mate — Freight/Passenger ships — unrestricted),

— трети помощник-капитан — товарни/пътнически кораби – без ограничения (Third mate – Freight/Passenger ships — unrestricted),

— палубен офицер — товарни/пътнически кораби — без ограничения (Deck officer — Freight/Passenger ships — unrestricted),

— офицер-механик — товарни/пътнически кораби — неограничена зона за експлоатация (Engineer officer — Freight/Passenger ships — unlimited trading area),

— агент по търговските марки (Trade mark agent),

което води до квалификации, акредитирани като национални професионални квалификации (National Vocational Qualifications — NVQs) или одобрени или признати като равностойни от Националния съвет по професионални квалификации (National Council for Vocational Qualifications) или, в Шотландия, акредитирани като шотландски професионални квалификации (Scottish Vocational Qualifications), на трето и четвърто равнище от Националната рамка на професионалните квалификации (National Framework of Vocational Qualifications) в Обединеното кралство.

Равнищата се определят както следва:

— **Равнище 3:** компетенции в широка гама от разнообразни трудови дейности, изпълнявани при разнообразни условия, като повечето от тях са сложни и нерутинни. Съществува значителна отговорност и самостоятелност, като често пъти се налага контрол или насочване на други лица,

— **Равнище 4:** компетенции в широка гама от сложни технически или професионални дейности, изпълнявани при разнообразни условия и със съществена степен на лична отговорност и самостоятелност. Често пъти е налице отговорност за работата на други лица и за разпределяне на ресурси.

ПРИЛОЖЕНИЕ Г

СПИСЪК НА ОБУЧЕНИЯТА С ОСОБЕНА СТРУКТУРА, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 3, ПЪРВА АЛИНЕЯ, БУКВА б), ТРЕТО ТИРЕ

В Обединеното кралство

Регламентирани курсове, които водят до квалификации, акредитирани като национални професионални квалификации (National Vocational Qualifications — NVQs) от Националния съвет по професионални квалификации или, в Шотландия, акредитирани като шотландски професионални квалификации (Scottish Vocational Qualifications), на трето и четвърто равнище от Националната рамка на професионалните квалификации в Обединеното кралство.

Равнищата се определят както следва:

- **Равнище 3:** компетенции в широка гама от разнообразни трудови дейности, изпълнявани при разнообразни условия, като повечето от тях са сложни и нерутинни. Съществува значителна отговорност и самостоятелност, като често пъти се налага контрол или насочване на други лица,
- **Равнище 4:** компетенции в широка гама от сложни технически или професионални дейности, изпълнявани при разнообразни условия и със съществена степен на лична отговорност и самостоятелност. Често пъти е налице отговорност за работата на други лица и за разпределяне на ресурси.